

# Інструкція для героя

Світлана Касьянова

Якщо хочеш бути великим героєм,  
то приходиш у великий народ,  
якщо хочеш бути маленьким героєм,  
то приходиш у маленький народ,  
якщо хочеш бути майбутнім героєм,  
то приходиш у майбутній народ

Замок відчиняється на третій поворот ключа. Двері не скриплять, бо їм завжди хочеться бути відчиненими і вони інколи ненавидять замок, який клацає: "От і все тше-кай." Але чого чекати? Відомо чого — коли замок відчиниться, щоб можна було ступити назад через поріг, що нікому ніколи не спадало на думку. Двері думають, що за їх віддану легкість відчинятися (і зовсім без скрипу!) їм дозволять колись залишитись відчиненими, без влади осоружного замка. Може колись йому накажуть не клацати, не почуватися головним. Бо двері відчують як з людської постаті глухувато випорскує їдко-леткий згусток. Ті, що приходять, деколи таким дихають. Особливо це чути, коли рука намагається втрапити ключем до замка. Тоді дверям приємно що той корчиться від такого запаху, але ж сморід осідає і на них, це — неприємно.

Постать шумно видихнула, кліпаючи очима, та нічого не розгледіла, окрім тьми. Витягнувши перед собою праву руку, вона обережно ступила вперед, переконалася, що під ногами твердо і рівно, повільно пішла коридором.

"Невже не можна закрутити лампочку? Економлять з самого початку." — Слова покрутились у голові підпливли до вух, застряючи буквами, випхалися назовні, допливли до стін, вдарилися об них, розсипалися, змішуючись з приглушеними ударами, які йшли знизу повільно і ритмічно. У темряві і тиші вдавалося, що дорозі немає кінця.

"Чому він сказав, що анкету не можна псувати? Якийсь там шматок паперу. А якщо бувають нерозбірливі почерки, сиди і розбирай каракулі? Тим більше, що запитання дебільні — чи хотіли б..., чи могли б... Хочу все і можу багато. Що з того, що це єдина найбільша у світі компанія, і в них працювало багато відомих людей. Чому ж ті люди ніколи про це не кричать, а говорять як про звичайну річ. А світла немає.

Теж мені", — він потягнув носом, намагаючись хоч як-небудь визначитися. Наткнувся на стіну кінчиками пальців, взяв трошки праворуч, черкаючи краєм одягу по стіні. "Я хоч іду, чи кручуся на місці?" — Ступив кілька кроків, широко водячи перед собою долонею — торкнувся вказівним пальцем стіни зліва. — "Схоже йду. Але де ж ті двері?!"

Від напруження рука зробилася важкою, тремтячою, в животі щось запротестувало, захотіло вирватися, почало шукати тоненького виходу, але наробило стільки шуму — "А, може, плюнути і повернути? Промацав половину дороги та стільки ж мацатимеш назад. Добре, що хоч під ногами рівно." — Здалося, що думки зібралися над бровами, чекаючи ледь відчутного доторку, до обличчя, щоб вирвалися рідкі слова під скрегіт зубів. Знову зачепив плечем стіну, тільки лівим. І від бажання відштовхнутися від неї, протягнув усім лівим боком тіла, злякався, що стіна розступиться, захоче затягнути десь чорт знає куди.

Раптом ткнувся кінчиками пальців у щось попереду, наштовхнувся боляче — нігтями, аж засмикало у кісточках. — "Що, думав щось вхопиш?" — Обмацав зліва, справа, попереду — двері, і жодної шпарини навіть натяку на світло немає. Але є дверна ручка! А замок?

"От тобі просто увійти. Скільки ж років цій ручці, точніше цьому, що з двох кінців прибите до дверей, і яке точно поміщається у долоні? А як же відчинити? Взяти і вирвати її з м'ясом? Е ні, тоді залишиться тільки волати про допомогу. Значить треба щосили штовхнути вперед, навіть впертися ногою, шкода, що не можна двома з усієї сили, — кудись та виведе!"

Яке різке світло! Величезна кімната. Заводський цех? Він зупинився, ледь стримуючись на останній сходинці невеличкого ґанку без перил, але тільки на мить, бо інерційно ступив-плигнув уперед, помічаючи під собою розкладені блискучі інструменти. Перечепившись за них, скинув руками, намагаючись зрозуміти куди потрапив.

Жінки недалеко, у білих робах, повернули голови посміхаючись, і знову взяли до роботи.

"Це що вони майструють карусель?" — Зненацька щось торкнулося спини, притислось до лопаток, неначе м'яко і вперто хотіло штовхнути вперед. Він повернув голову від несподіванки — широкий з долоню брус напивав у плечі, — одним кінцем він був укріплений десь у центрі цеху. Різко пригнувши голову і видихнувши зойк, пропустив брус, який поволі поплив далі.

— Який голосистий, — промовила жінка і знову взялася щось плести з мотузків, що звисали з такого бруса, тільки тепер він помітив, що це жолоб.

Витерши долонею спітніле чоло, впхав руки до кишень пальта, почав розглядатися. Тут справді працювало багато людей, і, схоже, вони майстрували чи прикрашали майбутню карусель. Посеред цеху з кількадеметрового у діаметрі розмальованого наче яйця виходили такі жолоби, якому він трапився на дорозі. Яйце повільно оберталося, сила-силенна жолобів, наче розчепірені пальці, пропливали над головою на різній висоті, стільки ж опущених було на столи перед людьми, які щось

плели, чи в'язали, чи чіпляли на мотузки чи дроти, заглядаючи у невеличкі аркуші, мабуть, щоб не збитися.

— А це ви. — Перед ним зупинився маленький з червцем чоловічок у сірій робі.

Він глянув у гладенько-рожеве обличчя чоловічка. — "Схоже, бригадир". — Помітив кудлаті рештки чорної перуки, які обрамляли гумового відтінку лисину, блискучі чорні очі говорили — ми на вас чекали, але в ту ж мить у них щось промайнуло.

"Ой леле!" — Тільки тепер помітив, що його чорне пальто, особливо рукави, поли, було вимашчене! — "Падлюки! Пофарбували коридор паскудною червоною фарбою, чи не густо замішаною гуашшю!" — Від удару долонею по рукаві злетіла червона хмарка і зависла, тепер долоня, наче вмочена у щось рідко-червоне, яке забилося у лінії руки.

Чоловічок підняв примирливо руки, намагаючись зупинити, відвертав обличчя, морщив носа. Від найближчих столів почувся жіночий сміх. Захотілося заревти ведмедем у відповідь.

— Спокійно, спокійно, — тихо промовив чоловічок, ніби вгадав бажання. — Як назвати? — Він нахилився до вуха.

— Іван. — Струшував з себе червоний іній.

— Івась ?

— Іван!

— Ага, Іван, Іван. Не хвилюйтеся, це не страшно, — чоловічок покрутив головою, точніше покрутився усім товстим тулубом. —Зараз, зараз.

Підійшла у такій же робі молода жінка, посміхнулася, кивнула вітаючись, взяла за рукав, потягла десь убік. У теплі і від такої несподіванки Івана обсипав піт, він почалапав слідом, розглядаючи долоні, вимашчені у нудотно-червоне.

— Обережно!

Покірно переступив через коробку з інструментами. Вони ввійшли до світлої закахленої кімнати з умивальником, крізь широке вікно було видно ту чудернацьку карусель, а отуди, значить туалет. Приречено розставивши руки, Іван чекав поки жінка розщібала гудзики, стягала з нього таке важке пальто. Почепивши на гачок, відкрутила кран, взяла щітку.

Він підійшов, підставив долоні під холодний струмінь, мурашки зі спини перебігли на груди, зчепилися в клубок, розгризаючи оболонку, під якою він тамував лють, — хоч би вона щось сказала, чи що.

— Чим ви займаєтеся?

— Хто? — Жінка раптово повернула голову, здивовано подивилася на нього.

— Тут, — Іван показав мокрою долонею на карусель за шибою.

— Майстер пояснить, — знизала плечима, наче запитав про якусь дурницю, взялася далі чистити пальто.

Притулившись плечем до кахляної стіни, стискував кулаки, ніби вичавлював з них воду, а вона і справді скапувала. Струсив з долонь краплі, потер пальці, мовчки підійшов до дверей туалету, запитально глянув на жінку. Її рука застигла зі щіткою.

Жінка перевела погляд на плече Івана, кинулася дочищати пальто, напружено приглядаючись до правильності своїх рухів.

Це справді був туалет, хлопець роззирнувся, розщібнув штани, покотив погляд по стіні, відчуваючи холод долоні. — "А, може, треба було б її трахнути? Хто б шукав у такому тлумі людей." — Сплюнув в унітаз, натиснув великим пальцем на хромоване кільце — бачок, як скажений звір, загарчав, викидаючи з себе воду. — "Тобі зараз легше", — подумав, защібаючись. Вийшов з туалету, клацнув вимикачем.

Жінка стояла, спершись сідницями до умивальника. Вона зміряла Івана поглядом, хмикнула.

— Ну і дурень, — кинула на столик щітку і вийшла.

Він закопиріс губу, встромив кулаки до кишень, провів її поглядом, підійшов, розглядаючи пальто. — "Мабуть, дурень, але є обідня перерва, подумав, — можливо."

— Перерву на обід ви зробите, коли відчуєте голод, — ступаючи маленькими кроками, майстер вів Івана між столами, розставленими хаотично, наче нашвидкуруч.

"А якщо я вже голодний?"

— Спочатку я покажу вам, що робити, — м'який, майже без інтонацій, голос діяв заспокійливо.

"І що ж з цього усього вийде?"

— Я впевнений, що ви ніколи такого не бачили, а тим більше не робили. Ось, дивіться. — Майстер тицяв пухкенькими пальцями то на стіл, то на шмаття з дротиків і мотузочок, які звисали з жолоба, але ні до чого не торкався. — Це така інструкція, — на столі лежав жовтавий папірець з дрібно надрукованим текстом.

Іван примружився, напружуючи зір, але не міг розібрати.

"Наче вкладка до ліків."

— Справді це дивовижна річ, — майстер скинув кошлатими бровами.

Іван потягнувся рукою до папірця.

— Хвилинку! — Майстер зупинив його рух. — Спочатку ви повинні сісти, щоб жолоб зупинився на рівні ваших грудей, — він якось пом'явся. — Ви тут наче на окраїні, але ваша робота дуже важлива.

Іван сів у крісло, кинувши погляд на своє пальто, яке почепив на довжелезній вішалці на стіні.

— Нічого не треба боятися. — Майстер знову заговорив м'яким голосом, наче зсередини в ньому забриніла музика. — Все просто, ви тільки мусите пам'ятати попереднє число, як в таблиці множення.

Хлопець глянув на папірець, але поки-ще не міг поєднати слова майстра з тим, що написано.

"Чортівня якась, якщо вірити, що за таке непогано платять."

— Ви повинні впевнитись, що робите правильно, а ваша робота справді дуже важлива. — Майстер пожував губами. — І цінна.

Іван торкнувся жолоба, здалося, ще ця пластикометалева річ загуділа, або була під напругою. Майстер блаженно заплющив очі, як наркоман, що вийняв з

вени шприц.

— От бачите, вам хочеться досягнути якою буде ваша робота.

— А що з усього цього буде? — хлопець провів поглядом жолоб, що зник над головою.

Той, наче прокинувся, злякано зиркнув на Івана.

— Це незвичайно. Усі дивуватимуться, коли роботу буде закінчено. Зусилля кожного рівня зіллються в таку дивовижну квітку.

— Яку квітку? — Стало смішно, — Реклама?

Майстер нахилив голову до плеча, погрався металевими звуками у кишені.

— Зараз це таємниця.

— Ясно, — Іван придивився до рядочків літер на папірці.

Старий доліпив посмішку, ступив крок убік і розчинився.

"Отакої. — Зітхнув Іван, — нічого кращого ти не міг обрати. Хіба не можна оце все зробити якимись станками, чи обов'язково робити вручну?" — Торкнувся шмаття з жолоба, воно ожило, накрутилося на пальці, вчепилося, присмоктуючись. Висмикнув пальці. Шмаття розчепірилося, наче наелектризоване, засмикалося конвульсивне, повільно обвисло, втрачаючи силу. Він побарабанив пальцями по столі, з-під пальців вилетіла коротка неприродно засушена черга звуків. Глянув на папірець. — "Наступне число повинно бути обов'язково більшим за попереднє, для цього..." — Іван глянув на сусідні столи.

Огрядний чоловік з обвислими вусами зосереджено рахував дротики з жолоба, але вони плуталися, він знову брав їх в один жмуток, відокремлював один за одним, зсунувши брови.

"Якщо на третьому рівні число зменшується, ви автоматично опиняєтеся на нижчому — другому рівні." — Хлопець провів долонею по волоссю воно чомусь здалося чужим, чи рука чиясь, не своя власна. Торкнувшись жолоба, він штовхнув його вгору, той повільно зрушив з місця — стало, наче легше дихати. Але, як по команді, усі жолоби повільно почали підійматися, хтось ніби зсередини, з того чудернацького яйця почав змотувати оті дрото-мотузки і скоро ця конструкція стала зовсім схожою на розібрану карусель чи каркас шапіто.

Чоловік з вусами рахував якийсь дріб'язок, насипаний купкою на столі. Одним пальцем відгонив одне за одним брязкальце, мініатюрну лампочку, різнокольорові кружальця, якесь довгасте чортзна-що. Іван всміхнувся, скосив погляд — біля його столу в коробці було насипано такого ж. — "Я теж повинен це перерахувати?" — Глянув на аркушик, але там не було такого пункту.

В залі почався ледь помітний рух. Іван взявся рукою за коробку, мабуть, треба перелічити, та рука завмерла. Ніколи не бачив, щоб люди так вставали і потягалися, ніби нікого не помічали, чоловіки перевіряли ширінки, жінки крізь одяг поправляли бретельки білизни, навіть вусань (можливо, батько трьох дівчаток) позіхнув на всю горлянку, обхопивши долонями потилицю, розвернувши лікті. Іванові раптом теж захотілося розвести руки аж до хрусту в суглобах, напружити сідниці, але якась

невідома сила не відпускала зі стільця. Цей повільний рух величезної хвилеподібної маси людей приковував погляд, відкривав вигини тіла під робами, ковзав широкими спинами. Задерті догори жолоби наче трохи відкрили обшир, відпустили рух і він, підкоряючись цій короткій свободі, творив жести, спалахував звуками. Та вусань тепер чомусь дивився перед собою відсутнім поглядом, його рука бавилася дріб'язком на столі, пальці дрібно тремтіли. Помітив ще кілька таких, які розглядали щось у собі. Запустивши долоню в коробку, Іван витяг жменю скойковатого дріб'язку.

"І оце треба з відданим виразом обличчя нанизувати?" — Відігнав пальцем одну довгасту пластикову скойку. Перевита тоненьким рубчиком вона складалася з двох частинок. — "Мабуть, хтось складав і їх." — Але тепер було важко відігнати бажання переганяти їх з однієї купки на другу. Накрив долонею всю купку, стиснув щосили, здалося, що вони запротестували під рукою. Іван різко розтулив долоню — кілька скойок причепились, струсив їх, потираючи затерплі сліди.

Під височенною стелею заворушилися жолоби, беззвучно зрушило з місця яйце у центрі залу. Іван побачив як невидимою силою сповільнювався людський рух, повертаючись до столів.

Перемагаючи відчуття зрощеності зі стільцем, столом, купкою пластиково-металевого дріб'язку, Іван підвівся, відчув себе перехрестям здивованих поглядів. Повільно опускаючись, жолоби стискували повітря. І раптом він побачив майстра. Скляні гудзички очей вчепилися у Івана, який випростував плечі. Скована жахом опецькувата постать швидко посувалася між столами, хлопець випростався, напружуючи м'язи пальців ніг, відчуваючи як оживає тіло, пробігає хвиля по ногах, спині. Закинувши голову, виходив зі зціпеніння. Жолоб повільно опустився, завмер на рівні його грудей. Іван не бачив як округлюються очі, завмирають над столами пальці, випускаючи брязкальця. Жолоб смикнувся, дрто-мотузки стрепенулися, як наелектризовані, розчепірилися. Між ними і грудьми Івана зримо колихнулося повітря. Хтось зойкнув за столом, вириваючи пальці з мотузків, різко засмерділо смаленою ізоляцією. Повітрям наче пролетіла блискавка, майстер шкутильгнув, механічно смикаючи перекошеним підборіддям. Іван потягнувся, глянув на почорнілі кінчики дротів перед собою, побачив як неприродно-ритмічно наближається до нього майстер, щось видобуваючи з кишені, другою рукою хапаючись за стіл, щоб не впасти.

З бокових дверей вискочили двоє міцних хлопців у сіро-синіх робах, вперезані широкими ремнями, їх швидкі рухи, натаскані вирази обличчя не віщували нічого доброго. Іван примирливо підняв долоні, посміхнувся.

"Не вистачало тільки остаточно вляпатися."

— Хлопці...

Але вони перекинулися короткими фразами, яких він не зрозумів, подумавши, що не розчув. Перший натреновано викинув руку вперед, якраз у верхню губу і ніс Івана. З очей бризнули сльози, від удару голова пішла трохи назад. Труснувши головою, ухилився від удару ребром долоні по шиї. — "Отак?! Це вже занадто!" — різко ліктем впечатав ближчому у скроню. Той клацнув лобом до столу і тут же підвівся. Іван скочив

на сусідній стіл, штовхнув жолоб другому. Витерши з підборіддя кров, озирнувся. Не змінюючи застиглого виразу гумового обличчя, майстер затис у руці шокер, другою все ще тримався за стіл. — "Але ж я не п'яний!" — Хлопець ковзнув поглядом по блідих обличчях, що завмерли над столами, чекаючи.

"Отак з нічого наб'ють морду", — пролетіло в голові.

І раптом за спинами сіро-синіх підвівся вусань, хапаючи з-під себе стільця.

— Супостати! Двоє на одного! — З розмаху він опустив на голову одному стільця і важко впав на коліна від удару ногою в живіт.

Іван легко перескочив кілька столів, відволікаючи увагу на себе. — "Невже будуть добивати дядька? Схоже, що для хлопців настала звична робота." — Вчепившись руками за жолоб, відчув як той повільно пливе, опускається під вагою тіла, але цього вистачило, щоб садонутися ногою в потилицю одному, збити з ніг, копнути другого в шию. стрибнути на інший стіл.

"Треба вибиратися звідси поки їх тільки двоє і старий не дістав шокером".

Іван пробіг столами, зістрибнув на підлогу біля вішалки, зірвав з гачка пальто — там же документи — плутаючись у рукавах, натягнув на себе.

Поправивши пояси, хлопці з впертим виразом повільно підходили. Іван перескочив кілька коробок з інструментами, кинувся до дверей, крізь які увійшов. Але тут не тільки не було ручки, а навіть дірки для ключа! Повернувся.

"Ясно, будуть бити мовчки. Ну що ж, гріх відразу здатися." — Іван зіскочив з ганку, помітив за спинами постать майстра, який шкутильгав до них. — "Ану, хлопці!" — Ступивши кілька кроків, наміряючись пробігти повз них, тут же відступив назад. Всаджуючи підошву в груди одному, оскалився — вдалося! — другому зацідив кулаком, розмахнувшись, у скроню. Обігнувши простягнуту руку з шокером, підбіг до вусаня, який спершися до столу, руками, важко дихав.

— Як ти сказав, враги ?

— Супостати, — глухо відізвався, скривившись від болю.

— Де тут вихід?

— Деся там, — кивнув той головою на бічні двері.

— Ага, — Іван краєм ока помітив як швидко наближаються сіро-сині тіні, наче нічого і не сталося. — Знаєш, я так нічого і не зрозумів.

Вусань приречено скинув бровами.

— Тікай звідси, — промовив тихо.

Іван стрибнув на стіл, але хтось ззаду схопив за одяг, потягнув. Усією вагою Іван повалився на одного, намагаючись дістати ногою другого. — "Холера! Б'ють не так як в армії!" — Він заскреготів зубами від різких копняків. Впавши плечима на обличчя одного, Іван стримував бажання того бити по грудях і вчепитися в горлянку. Викручуючись від осліплюючого болю в попереку, побачив біля столу майстра, який пошкандибавши, розкарячився з простягнутим в руці шокером. — "Скільки цій собаці років?!" — Іван схопив за зап'ястя руки, одержав сильний удар в плече, охнувши, потягнув на себе старого, вивертаючи тому руку, долоня майстра ковзнула

полірованою поверхнею столу, відпускаючи на купу стогону і борсання.

Іван скоріше відчув зовсім близько, а не почув байдужий тріск, — тіло майстра напружилось і стало неймовірно важким. Скочуючи його на ноги сіро-синьому, садонув ліктем під ребро сопучому знизу, відчуваючи, що руки того дотяглись до шиї. Вдарив ще, ще, ще, розбиваючи червоні кола перед очима, добуваючи повітря кожним ковтком.

Наче опечений, скочив на ноги — величезна кімната перекинулася в голові, Іван вчепився за стіл вологими від крові і поту руками, схопив поглядом застигли обличчя, темні очниці, довгий повільний рух жолобів з болюче райдужним відтінком.

Квадратні долоні взяли його за лацкани пальта, штовхаючи назад. Через плече сіро-синього він побачив безвільне тіло майстра і повільно розмірені рухи сіро-синьої постаті, яка підводилася з колін. Перебираючи обважнілими ногами, хлопець заглядав у обличчя перед собою — маленькі скляні очі, коротенька, наче приклеєна перука, нагадувала загривок. Ступивши крок назад, Іван скинув руками, напруживши долоні, вдарив по вухах квадратної голови, ніби збирався ляпати в долоні. Губи того смикнулися, випльовуючи кульку повітря, очі кліпнули. Ткнув його кулаком в підборіддя, смикнув пальто з квадратних кулаків. Постать заточилася, і вже руками, наче в якійсь грі, Іван штовхнув від себе.

Великими кроками, збиваючись на стрибки, побіг до бічних дверей. В голові наче заїло диск з кольорів і звуків. — "Падло... ми зможемо,... ми досягнемо, ... створимо,... побудуємо., наступне число повинно бути більшим, ваші недоліки!.. а людей..." — Купка боляче розсипається на райдугу. Заточуючись, Іван захопився за двері, залишивши на них тонкий червоний малюнок п'ятірні.

Стрибаючи по східцях вниз, розмашисто витер обличчя рукавом, заточився, трохи не впавши, схопився за поручень.

"І де ж з цього прокляття вихід?!" — Такі ж білі стіни, пластикові двері, темно-золоті ручки, сіро-штучна підлога. Де ж вікна?! Де ж вихід?! Він шарпнув двері — в маленькій кімнатці без вікон два комп'ютери потилицями один до одного і дві жіночих постаті обличчям одна до одної.

Знову матовий коридор, підлога ковтає похапливі кроки.

Двері, двері. — "Чому не наздоганяють ті двоє?! Невже вони вже десь чекають? Чим було б погано сидіти і гратися в мозаїку за столом?! Навіть з побитою мордою?!"

Іван шарпнув за ручку широких дверей, — якщо тут ні, то доведеться повертатися і починати з першого пункту інструкції — жолоб повинен бути на рівні грудей. Але це була простора кімната, яка нагадувала лабораторію і водночас кімнату переговорів та відпочинку. Він тихо зачинив двері, прислухався, тамуючи подих. Стелажі з течками відгороджували невеликі майданчики з м'якими диванами, кріслами і низенькими столиками.

"Як же вийти з цієї нудотної тиші, що дрімає?" — Зробив крок, відчуваючи, що



рухається під чиїмось поглядом. Зупинився. Постать теж зупинилася, Ступив крок уперед. Але ж це тільки твій власний обрис у склі шафи. Саме такий — розшарпаний, з розтріпаним чорним волоссям, чітко накресленими ніздрями прямого носа, впертим підборіддям і стиснутими кулаками. — "Однак, тут хтось є!" — Підійшов до шафи. Прислухався.

— Ні-і-і — протяжно чоловічий голос. — Купуйте українське! Що ж це таке — купуйте наше? Це ваше, чи що?

— Але це відповідає духові часу. — Другий.

— Залишіть духа в спокої. Воно вже українське.

— А вони знають? — Сміх.

— Для того ми і робимо, щоб знали. Найважливіше керувати цією ланцюговою реакцією.

Чути легкі, швидкі кроки.

— У системі коливається напруга. — Жіночий голос. — Був контакт з джерелом високої енергії.

— Справді!? — Чоловічий голос. — От бачите, я ж казав, що тут...

— Тільки не кажіть, що любите цю країну.

— Ну-у-у, — протягне, стримуючись. — Але який тут ресурс!

— Будь-який неорганізований ресурс — тільки споживча маса.

Широко відкритими очима впершись у скляну тінь, Іван ковтав слова, які робили чудернацькі рухи, і треба було ковтати, щоб не захлинутись ними. Він зазирнув у щілину між шафами. У розтині відображення побачив далекі низькі комп'ютерні загороди і величезну, металеву коробку, ніби вмурований від підлоги до стелі вантажний ліфт. Зрідка над загородами з'являлись голови, коливаючись у такт ходьби. Щось їх там стривожило.

Раптом за спиною Іван почув глухе гупання дверима у коридорі, — хтось впевнено йшов, заглядаючи у кожні двері.

Знову швидкі, легкі кроки.

— Може знизити тиск? — Жіночий голос. — Відбувається щось незрозуміле.

Іван перевів погляд з щілини між шафами на двері, наче обирав напрям останнього стрибка. Але слова змусили його припасти до розмови.

— Ви хочете, щоб енергія не потрапила до системи? — Чоловічий голос.

Перетворившись на віддзеркалення у склі шафи, відчув себе собакою, яка хоче врятувати господаря, але тільки бігає туди-сюди над урвищем.

— Ми повинні втримати ситуацію. Ви розумієте?

— Так, але... — Жіночий голос.

— Локалізовано великий ресурс і, якщо хтось інший заволодіє джерелом, все дістанеться йому! — Чоловічий голос менторським тоном.

— Я не знаю... — Непевно жіночий голос. — Подивіться, це прояви агресивності.

— Невже не можна дати уявлення величчю результату? — Чоловічий голос незадоволено. — Ви дуріли! Що буде, коли хто-небудь дізнається?! Ми повинні ж ввести

цю систему в ранг закону! Інакше... Ви розумієте?!

Вловивши краєм ока поворот дверної ручки, Іван ступив з-за шафи.

Крізь здивовані і затуманілі від моніторів погляди пішов залом, намагаючись виштовхнути рішучими кроками почуте з голови.

Телевізори спалахували смугами, ніби хтось бив по них кулаком, але Іванові було байдуже, що у них видно як у верхній залі тягнуть за мотузку з жолобів, трощать меблі. Він пройшов, майже не торкаючись сіро-м'якої підлоги, шарпнув якісь двері, пішов новим коридором, знову відчинив двері навмання.

Зрозумів, що далі йти нікуди, бо почув, що у кімнаті стрекочуть машини, смердить типографською фарбою, вздовж стіни до самої стелі складено зав'язані товсті мішки з чимось, далі широка шибка напівпідвалу. Іван потягнув за мотузку і на голову посипався різнокольоровий дріб'язок. Наче виринаючи, він хапнув повітря, давлючи ногами пластиковий розсип, прив'язав стільця до дверної ручки.

Взяв листок з високого стосу. — "Ваші зусилля повинні...", — криво всміхнувся, кинув на підлогу. Рукавом витер спітніле чоло. — Невже це правда?" — Важко стягнув пальто, акуратно пхнув полу в барабан — машина схопила, натужно закрутивши щелепами.

Іван підійшов до шиби, вдарив кулаком. Не відчуваючи болю і не помічаючи крові, бив кулаками, долонями.

За спиною гуркіт перетворився на гупання, гудіння, майже скрегіт, — на обличчі не здригнувся жоден м'яз.

Виколупавши скалки з рами, взявся за неї липкими долонями, в кімнаті вибухнуло біле світло, вдарилося до стін, викинувши з машини розжарений шматок на різнокольорову підлогу. Жарини стрибнули хлопцеві на спину, сипнули на металеві ящики з намальованими блискавками, червоно-білий обривок кабелю звивався, наче від болю, але вмочувався знову і знову у вогонь підлоги. Іван підтягнувся, зісковзнувши долонею.

"Але ж це просто, треба тільки ще раз спробувати", — повільно прокотилося в голові.

Він знову взявся за раму, видавлюючи з долонь кров.

Повітря ніколи не буває старим, у нього навіть буває присмак.

"Краще сховати руки під пахви. Так можна йти, не помічаючи котра година і який день — морозні сутінки.

Можна розвести біль в сторони, показуючи світові."

Плями на піджаку — наче хтось взяв кривавими долонями під пахви, як беруть малих дітей, ще й у кишені щось бренькає.